

Miljöinspektör
Lilian Flygare Ivarsson
0410-73 32 48
lilian.flygare-ivarsson@trelleborg.se

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet

Yttrande över Remiss av Miljö- och energidepartementets skrivelse om införande av 18-årsgräns för kosmetiska solarier, ert ärende M2013/1724/Ke

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att insända yttrandet över Remiss av Miljö- och energidepartementets skrivelse om införande av 18-årsgräns för kosmetiska solarier, ert ärende M2013/1724/Ke, till Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet, Kemikalieenheten.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och energidepartementet har tagit fram ett förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220), avseende ändring enligt följande: 5 a § ska betecknas 5 b §, att ändra 32 §, att införa sju nya paragrafer; 5 1, 14 a-14 c, 31 a, 31 b och 36 a §§, och ny rubrik före 14 a §. Förslaget innebär även ändringar i strålskyddsförordningen (1988:293) samt förordningen om miljöstraffavgifter (2012:259).

Förslaget innebär att 5 a § får följande lydelse: " 5 a § Med kosmetiskt solarium avses i denna lag en teknisk anordning som används eller är avsedd att användas för att bestråla människor med ultraviolett strålning från en eller flera strålkällor i syfte att göra huden brun."

I promemoria M2013/1724/Ke, Åldergräns för användning av kosmetiska solarier, föreslås att det i strålskyddslagen införs ett förbud mot att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till en person som inte har fyllt 18 år. Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium ska förvissa sig om att konsumenten har fyllt 18 år. I anslutning till solariet ska det finnas en klar och tydligt synbar skylt som upplyser om förbudet. Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att genomför kontrollköp av kosmetiska solarier i syfte att kontrollera att den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier förvissas sig om att konsumenterna har uppnått den ålder som lagen föreskriver, dvs 18 år. Tillsynsmyndigheten får endast anlita en person som har fyllt 18 år för att utföra kontrollköpen. Den som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för tillsynsmyndigheten att vidta administrativa åtgärder. Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium ska se till att personalen får den information och stöd som behövs för att följa bestämmelserna. Den som yrkesmässigt upplåter

kosmetiskt solarium ska bedriva särskild kontroll och ha ett egenkontrollprogram för detta. Strålsäkerhetsmyndigheten föreslås få meddela föreskrifter om anmälningsplikt för kosmetiska solarier. För att en anmälningsplikt ska följas föreslås en miljösanktionsavgift. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 i fråga om förbudet och föreslagna skyldigheter och i övrigt den 1 januari 2016. Föreslagna förordningsändringar ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Miljö- och energidepartementet har i promemorian M2013/1724/Ke tagit fram förslag på hur bestämmelserna om åldergräns i kosmetiska solarier ska utformas och hur åldergränsen ska upprätthållas samt hur tillsynsmyndigheterna ska bedriva tillsyn över solarieverksamheter.

Strålskyddslagens syfte är att skydda bl.a människor mot skadlig verkan av strålning. Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering och risken för hudcancer. Hudcancer är näst vanligaste cancerformen i Sverige och den som ökar mest. Barn har känsligare hud än vuxna och solexponering och brännskador är därför extra skadligt under barn- och ungdomsåren. Under de senaste 50 åren har malignt melanom ökat mer än femfaldigt i Sverige, och trenden spås fortsätta. Enligt Cancerutredningen ökar användning av kosmetiska solarier, speciellt tidigt i livet, risken för hudcancer. Världshälsoorganisationens organ för cancerforskning (IARC) klassar solarier i riskgrupp 1 som cancerframkallande för människan och har utfärdat en rekommendation att inför en 18-årsgräns för solning i kosmetiska solarier. För att minska exponering för skadlig UV-strålning har Cancerutredningen föreslagit att det enligt Världshälsoorganisationens rekommendationer införs en nedre åldergräns, 18 år, för solarier. Enligt EU:s vetenskapliga kommitté, Scientific Committee on Consumer Products (SCCP), bör kosmetiska solarier inte användas av individer under 18 år i syfte att göra huden brun.

Åldergränser för kosmetiska solarier har införts i Norge, Finland, Belgien, Nederländerna, Frankrike, Tyskland, Spanien, Island, Litauen och Storbritannien. Brasilien har infört totalförbud mot kosmetiska solarier. I USA har 12 delstater infört 18-årsgräns, och i Kanada har i tre provinser infört en 19-årsgräns.

Samhällsbyggnadsnämndens bedömning och yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden stöder förslaget i stort om 18-årsgräns för att sola i kosmetiskt solarium och lämnar följande yttrande.

1. Samhällsbyggnadsnämnden tycker att det är mycket positivt att en åldergräns införs för solning i kosmetiskt solarium.

Samhällsbyggnadsnämnden noterar att IARC:s analys 2006 påvisar en ökad melanomrisk med 75 procent när solarieanvändningen börjat före 30 års ålder. Samhällsbyggnadsnämnden anser och föreslår att det kan behövas ytterligare utredning om var åldergränsen för solarieanvändning bör sättas, vid 18, 19 eller 20 år eller totalförbud för kosmetiska solarier?

2. I punkt 6.3 Bemannade solarier anges att en väl tilltagen övergångsperiod på två år bör ge näringsidkarna den tid de behöver för att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kunna följa de nya bestämmelserna. Samhällsbyggnadsnämnden undrar om detta medför att efter två år, att tillsynsmyndigheten kan lägga föreläggande eller förbud för verksamhet som

inte har bemanning, eller uppenbarligen inte har vidtagit andra åtgärder för att kunna kontrollera 18-årsgränsen?

3.1 Konsekvensanalysen anges att alternativet informationsinsatser och alternativet passerkort är verkningslösa. Investering nu i teknisk anordning för avläsning av biometriska kännetecken kan komma att drabba verksamhetsutövaren med extra kostnader, om det i framtiden kommer EU-direktiv om nya harmoniserade system för identifiering av personer. Därtill anges i punkt 6.3 "Om de som upplåter solarier inte på något annat sätt än genom personlig bemanning och kontroll på plats kan förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år, bör de föreslagna nya reglerna om åldersgräns leda till att solarierna bemannas."

Samhällsbyggnadsnämnden anser med hänvisning till att i konsekvensanalysen angivna åtgärder är verkningslösa för obemannade kosmetiska solarier, bör dessa obemannade kosmetiska solarier bemannas. I annat fall skulle tillsynsmyndigheten behöva förelägga verksamhetsutövaren om att vidta åtgärder för att förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år. Hur skulle i så fall sådana åtgärder, och vilka åtgärder i så fall, garantera att lagstiftningen följs, då konsekvensanalysen har pekat på att andra åtgärder än bemanning för obemannade solarier är verkningslösa? Såvida verksamhetsutövaren inte kan på annat sätt än angivet i konsekvensanalysen förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år, enligt punkt 6.3. Det kan komma att leda till en otydlighet om vilka åtgärder som är verkningsfulla, och vilka åtgärder tillsynsmyndigheten kan förelägga om.

Samhällsbyggnadsnämnden anser därför att den nya lagstiftningen ska vara alldeles tydlig med att kosmetiska solarier skall vara bemannade, och att detta införs i lagtexten, eftersom det kan bli omöjligt för verksamhetsutövaren att kunna förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år i obemannade kosmetiska solarier. I annat fall bör nya förslag till åtgärder i stället för bemanning tas fram, som möjliggör för verksamhetsutövaren att kunna förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år.

4.1 punkt 6.4.2 Förutsättningar för kontrollköp anges att kontrollköp inte bör ligga till grund för förelägganden eller förbud, utan endast dialog med verksamhetsutövaren.

Samhällsbyggnadsnämnden anser därför att det i föreskrift e.d. specificeras vid vilka överträdelser i ett enskilt fall som tillsynsmyndigheten får meddela föreläggande eller förbud för, eller att det specificeras i kommande utbildningsinsatser. Kan det röra sig om verksamhetsutövaren inte har ett fungerande egenkontrollprogram, att ett obemannat kosmetiskt solarium inte har infört bemanning eller andra åtgärder efter 2 år, att verksamhetsutövaren har underlåtit att informera med skylt eller underlåtit att informera sina anställda?

5. I Författningskommentarer för 36 a § finns en redogörelse om att det är straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot förbudet i 14 a § att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år att sola i ett kosmetiskt solarium.

Samhällsbyggnadsnämnden undrar på vilket sätt tillsynsmyndigheten genom tillsynen skulle kunna delge åklagaren misstanke om att brott mot förbudet i 14 a § har begåtts? Samhällsbyggnadsnämnden anser att det kan behövas utbildningsinsatser som stöd för tillsynsmyndigheterna för att kunna uppfylla denna uppgift.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Sandra Gustafsson
Miljöchef

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör

Expedieras till:

Miljö- och energidepartementet, Kemikalieenheten, Regeringskansliet via

e-post: m.registrator@regeringskansliet.se samt

rasa.ptasekaite@regeringskansliet.se